

KIERUNKI POŻĄDANYCH ZMIAN LEGISLACYJNYCH W OBSZARZE EDUKACJI DLA SEKTORA GOSPODARKI ODPADAMI

Krzysztof Kawczyński

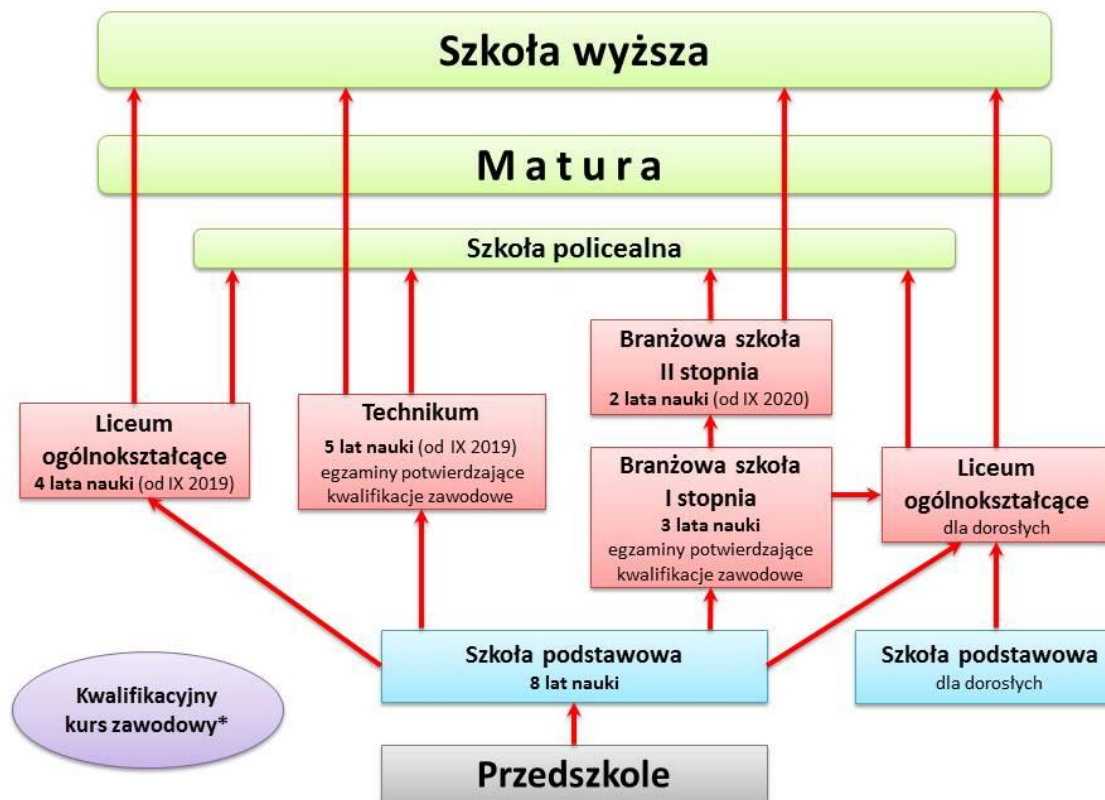
Krajowa Izba Gospodarcza

SYSTEM KSZTAŁCENIA ZAWOWDOWEGO W POLSCE

1. Kształcenie zawodowe w szkołach branżowych

2. Kształcenie w szkołach wvzszvch

* Kwalifikacyjny kurs zawodowy to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego skierowana do osób, które ukończyły 18 rok życia

OCENA SYSTEMU KSZTAŁCENIA DLA POTRZEB PRACODAWCÓW SEKTORA

1. Kształcenie zawodowe w szkołach branżowych

2. Kształcenie w szkołach wyższych

Dzisiaj w zakresie kwalifikacji do najważniejszych wyzwań stojących przed sektorem należą:

- Brak kompleksowej mapy kompetencji i kwalifikacji w szybko zmieniającym się sektorze.
- Niedostatek rzetelnych i spójnych danych statystycznych z sektora.
- Niski poziom współpracy pracodawców z instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi.
- Brak spójności nazw stanowisk pracy między standardami kwalifikacji i kompetencji a dokumentami potwierdzającymi zatrudnienie u pracodawców.
- Wysoka dynamika zmian zapotrzebowania na kompetencje w sektorze.
- Różnice w zapotrzebowaniu na kwalifikacje uzależnione od wielkości przedsiębiorstwa.
- Lepsze przygotowanie kompetencyjne do pracy w sektorze technika ochrony środowiska na poziomie 4 PRK i nowych kadr z poziomu 5 PRK.
- Wysoka migracja zawodowa między branżami i ubytek wykwalifikowanych pracowników.
- Wzrost zapotrzebowania na pracowników i luka kompetencyjna.

RAMOWE PROPOZYCJE DOSTOSOWANIA SYSTEMU KSZTAŁCENIA DO POTRZEB SEKTORA

W celu poprawy jakości szkolnictwa zawodowego należy:

- sformułować spójną wizję systemu kształcenia i szkolenia zawodowego;
- stworzyć z udziałem samorządu pracodawców i pracowników system standardów kwalifikacji zawodowych, stanowiących podstawę programów nauczania w poszczególnych zawodach;
- wprowadzić kształcenie ustawiczne do systemu edukacji;
- stworzyć warunki do kształcenia praktycznych umiejętności zawodowych uczniów;
- rozszerzyć system praktyk nauki zawodu, w tym w zakładach pracy;
- wprowadzić działania na rzecz poprawy wyposażenia bazy dydaktycznej;
- stworzyć system zapewniający wysoką jakość usług edukacyjnych;
- dostosować metody i formy kształcenia do zróżnicowanych potrzeb sektora;
- wzmocnić system doksztalcania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli;
- wypracować nowe reguły i mechanizmy sterowania systemem kształcenia oraz szkolenia zawodowego oraz koordynacji na szczeblu krajowym;
- dostosować nakłady finansowe do rozmiarów faktycznych potrzeb szkolnictwa zawodowego .

Szkolnictwo branżowe – niektóre propozycje rozwiązań legislacyjnych

Propozycja	Uzasadnienie
<p>Wydzielenie w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego branży gospodarki odpadami w ramach branży chemicznej poprzez zmianę nazwy branży chemicznej na „branża chemiczna i ochrony środowiska”.</p>	<ul style="list-style-type: none">❑ Brak wydzielonej branży gospodarki odpadami w <i>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2017, poz. 622 z późn. zm.)</i>❑ Struktura klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego uwzględnia przyporządkowanie poszczególnych zawodów do jednej z 32 branż.❑ Zawód „technik ochrony środowiska” (najbliższy branży) został przyporządkowany do <i>branży chemicznej</i>, natomiast zawód „technik inżynierii środowiska i melioracji” do <i>branży budowlanej</i>. Kolejne zawody potrzebne w sektorze jak „technik elektryk; technik energetyk; technik urządzeń dźwigowych” do <i>branży elektroenergetycznej</i>, natomiast „automatyk”; elektronik; mechatronik; mechanik automatyk; technik elektronik; technik mechatronik do <i>branży elektroniczno – mechatronicznej</i>.
<p><i>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2017, poz. 622 z późn. zm.)</i></p>	

Szkolnictwo branżowe – niektóre propozycje rozwiązań legislacyjnych

Propozycja	Uzasadnienie
<p>Wprowadzenie nowego zawodu do systemu kształcenia pod roboczą nazwą „Technik Odzysku Materiałowego”.</p> <p>Ministerstwo Edukacji i Nauki zadeklarowało chęć współpracy i otwartość na wprowadzenie nowego zawodu. Ministerstwo otwarte jest również na zmiany w zawodzie „Technik ochrony środowiska”.</p> <p>Pani Urszula Blicharz z Departamentu Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego – MEN zaoferowała swą pomoc i wsparcie przy dalszych pracach związanych z opracowywaniem nowej kwalifikacji dla sektora odzysku materiałowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wśród dotychczasowych zawodów szkolnictwa branżowego brak jest zawodu dedykowanego branży gospodarki odpadami. Najbliższy branży zawód „Technik ochrony środowiska” nie odpowiada kompleksowo na potrzeby sektora. <p>Harmonogram prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Skierowanie do przeanalizowania w ramach Grupy Roboczej ds. <i>współpracy biznesu i edukacji</i> materiału pt. „Informacji o zawodzie „technik gospodarki odpadami” – projekt INFOdoradca+” – <i>grudzień 2020</i> ☐ Przygotowanie przy współpracy z MEN <u>wstępnej wersji</u> opisu nowego zawodu „Technik Odzysku Materiałowego” zgodnie z obowiązującym wzorem podstawy programowej kształcenia – <i>luty 2021</i> ☐ Proces uzgadniania efektów kształcenia w nowym zawodzie (posiedzenie Grupy Roboczej ds. <i>współpracy edukacji i biznesu</i> - 23 lutego br., konsultacje w ramach Sektorowej Rady) – <i>do czerwca 2021</i>

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2017, poz. 622 z późn. zm.)

Nowy zawód wprowadza się do kształcenia w systemie oświaty – na podstawie wniosku właściwego ministra

Szkolnictwo branżowe – niektóre propozycje rozwiązań legislacyjnych

Propozycja	Uzasadnienie
<p>Modyfikacja podstawy programowej kształcenia w zawodzie „Technik Ochrony Środowiska” pod kątem dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb sektora gospodarki odpadami.</p>	<p>☐ Podstawa programowa zawodu „Technik ochrony środowiska” nie odpowiada potrzebom sektora gospodarki odpadami. Wskazane jest <u>zaktualizowanie wybranych efektów uczenia się</u></p> <p>Harmonogram prac:</p> <p>☐ Analiza zakresu nauczania w zawodzie „Technik ochrony środowiska” w kontekście wprowadzenia nowego zawodu.</p>
<p>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.</p>	

Szkolnictwo branżowe – inne propozycje naprawy systemu kształcenia

Propozycja	Uzasadnienie
Systemowe finansowe wsparcie staży i praktyk w przedsiębiorstwach (np. wynagrodzenia dla opiekunów praktyk, pokrycie kosztów obowiązkowych szczepień i badań dla uczniów).	<ul style="list-style-type: none">☐ Brak zachęty finansowej dla opiekunów praktyk w przedsiębiorstwie.☐ Brak odpowiednich pracowników, którzy mogliby i chcieliby pełnić rolę opiekunów praktyk☐ Brak określenia w przepisach dotyczących praktyk roli opiekuna praktyk w przedsiębiorstwie.
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu	

System szkolnictwa zawodowego powinien elastycznie reagować na nowe wyzwania cywilizacyjne i gospodarcze. Jednym z podstawowych czynników w modelowaniu szkolnictwa zawodowego j winno być partnerstwo szkoły i zakładu pracy.

SYSTEM EDUKACJI ZAWODOWEJ – GŁÓWNE OCZEKIWANIA SEKTOROWEJ RADY

Edukacja zawodowa, tak formalna jak i pozaformalna, musi wyprzedzać aktualne potrzeby rynku pracy i reagować na zmiany zapotrzebowania sektora.

Z punktu widzenia SRK ważne jest:

- odpowiednie umocowanie formalno-prawne Sektorowej Ramy Kwalifikacji,
- wprowadzenie zasady, aby efekty kształcenia i szkolenia potwierdzone w ramach ZSK przynosiły rzeczywiste, udokumentowane korzyści szkolonemu i jego pracodawcy,
- położenie większego nacisku na praktyczne przygotowanie absolwentów szkół i kursów do pracy w sektorze,
- powszechne wdrożenie zasady nauki poprzez całe życie m.in. w drodze upowszechnienia okresowego odnawiania/podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

SYSTEM EDUKACJI ZAWODOWEJ – RAMOWE PROPOZYCJE SEKTOROWEJ RADY

Na potrzeby edukacji zawodowej pracodawcy sektora powinni określić:

- wymagania kierunkowe w zakresie zatrudnienia w bliższej i dalszej przyszłości;
- minimalne wymagania w stosunku do programów kształcenia zawodowego;
- prognozy rozwoju kwalifikacji zawodowych;
- chęci i możliwości ściślejszej współpracy z placówkami edukacyjnymi.

Należy zwrócić również uwagę na zwiększenie elastyczności kształcenia.

Proces zmian szkolnictwa zawodowego powinien dotyczyć:

- restrukturyzacji systemu kształcenia i szkolenia zawodowego pod kątem przewidywanych sektorowych zmian zatrudnienia;
- ukonstytuowania praktyk współdziałania w obszarze kształcenia i polityki rynku pracy.

Poważne przeszkody w realizacji działań reformatorskich w szkolnictwie zawodowym tkwią w **niedostatku funduszy** potrzebnych do skutecznego wprowadzenia koniecznych zmian.

WPROWADZENIE DO DYSKUSJI

- Wywołane przez pandemię przyspieszenie cyfryzacji w gospodarce ujawniło **głębokie niedopasowanie polskiego rynku pracowników do potrzeb pracodawców**, a dostępni na rynku kandydaci nie posiadają często odpowiednich kwalifikacji.
- Coraz bardziej automatyzujący się **sektor nie potrzebuje już tylu wykonawców prostych fizycznych czynności, lecz operatorów zaawansowanych technologii**, sterowanych przez komputery.
- Doświadczenia wielu przedsiębiorstw sektora wskazują na **niedoskonałości systemu kształcenia formalnego, w tym szczególnie na niedostosowanie oferty szkolnictwa branżowego do potrzeb sektora** (brak lub niewystarczające kształcenie w zakresie kwalifikacji najbardziej potrzebnych w gospodarce odpadami, szczególnie na poziomie 3 i 4 PRK).
- Generalnie pracodawcy sektora wskazują na **niewystarczające przygotowanie praktyczne absolwentów szkół i na zbyt wolne dostosowywanie programów kształcenia** do zmieniających się potrzeb sektora, nowych technik i technologii.
- Luki kompetencyjnej nie wypełniają także obecne **działania sektora kształcenia pozaformalnego**.

DYSKUSJA

- 1. Identyfikacja przepisów utrudniających kształcenie kadr zgodnie z potrzebami SEKTORA.**
- 2. Propozycja nowych lub zmodyfikowanych regulacji prawnych pod kątem SEKTORA.**
- 3. Kierunkowe oczekiwania SEKTORA:**
 - Realizacja programu praktycznej nauki zawodu z wykorzystaniem zaplecza, materiałów i technologii przedsiębiorstwa.
 - Promocja materiałów i technologii stosowanych w przedsiębiorstwie w trakcie realizacji praktycznej nauki zawodu.
 - Pozyskanie dobrze przygotowanych pracowników – absolwentów szkoły, znających warunki, technologie i materiały stosowane w przedsiębiorstwach sektora.
 - Inwestowanie w rozwój przedsiębiorstwa opartego na wiedzy i innowacyjności.
 - Pomoc odpowiedzialnej administracji dla wdrażania zmian systemowych w edukacji, w tym zmian wynikających z wymagań i standardów UE.

PROPOZYCJE ZMIAN SYSTEMU KSZTAŁCENIA DLA POTRZEB SEKTORA – WNIOSKI SR:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Kawczyński

